

Atlas Okyanusu

Sibirya

Avrupa

KUZEY HUNLARI

Ötügen

Asya Hun Devleti

GÜNEY HUNLARI

Karadeniz

Hazar Denizi

Anadolu

Akdeniz

İran

Çin

Afrika

Arabistan

Hindistan

Hint Okyanusu

Asya Hun Devleti (Büyük Hun Devleti)

Orta Asya'da bilinen ilk teşkilatlı Türk devleti Hunlar tarafından kurulmuştur. Hunların ilk oturdukları yer Sarı Irmak'ın kuzeyi idi. Daha sonra Orhun ve Selenga ırmakları ile Ötüken çevresinde geniş bir alana yayılmışlardır. Bu bölgede güçlü bir devlet kuran Hunlar, Ötüken'i başkent yapmışlardır.

Asya Hun Devleti'nin bilinen ilk hükümdarı Teoman'dır. Hunların en önemli hükümdarı ise Maodun(Mete)'dur. Mete döneminde Hunlar en geniş sınırlara ulaşmışlar Çin vergiye bağlanmıştır.

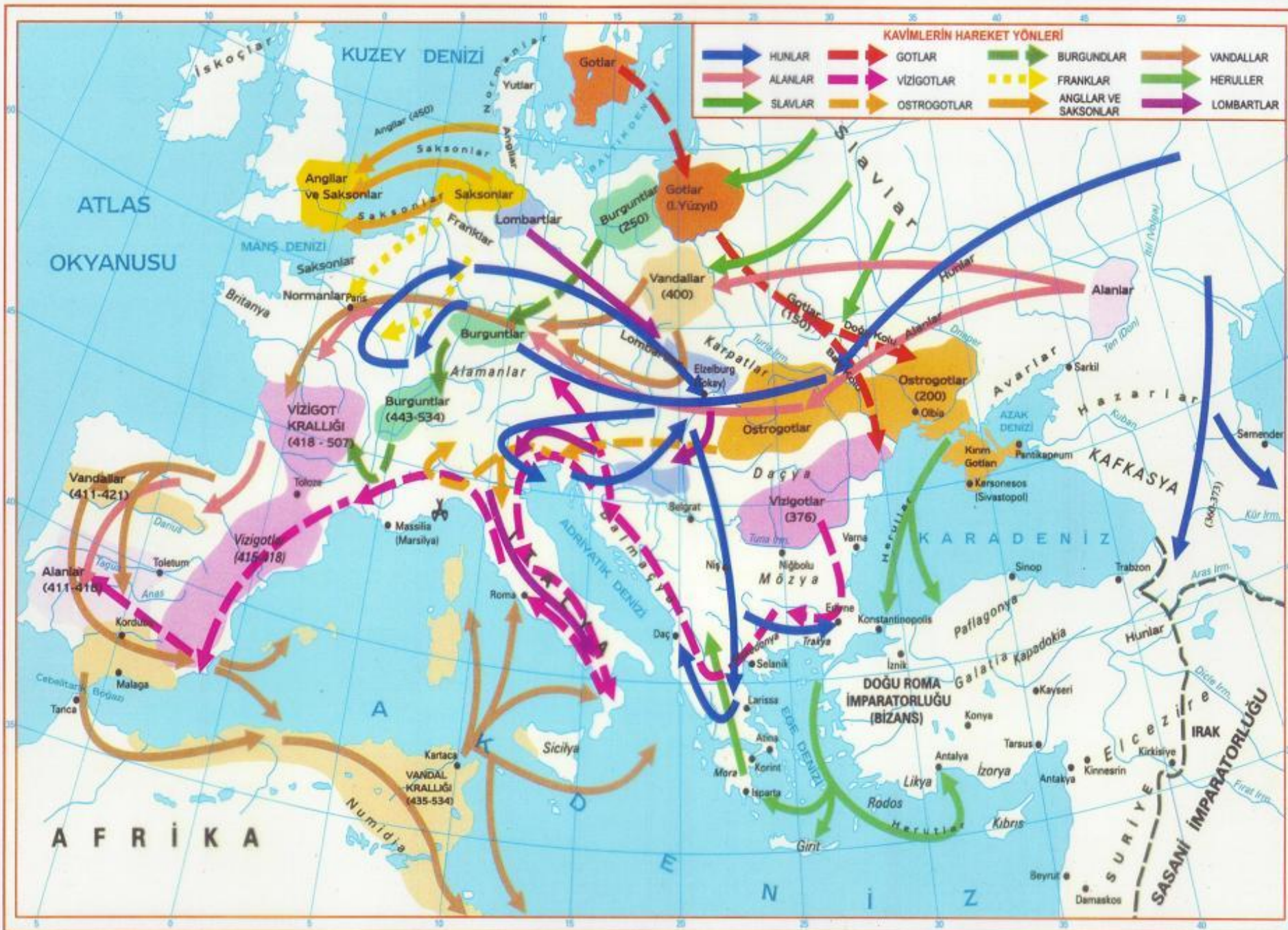
Mete han M.Ö.209 yılında 10luksisteme dayalı ilk Türk ordusunu kurmuş olup bu tarih Türk kara kuvvetlerinin kuruluş yıldönümü olarak kutlanır.

Mete zamanında Asya Hun Devleti ile Çin arasında ticaret anlaşmaları yapılmıştır. Bu anlaşmaların yapılmasında İpek Yolu'nun etkisi büyüktür. İpek Yolu üzerinde hâkimiyet isteği zaman zaman bu iki devleti, siyasi ve askerî açılardan karşı karşıya getirmiştir.

Mete nin ölümü üzerine başa Ki-ok geçmiştir. Ki-ok babasının yolunu izlemiş, devraldığı devleti ve düzeni devam ettirmek istemiştir. Onun döneminde Çin ile olan siyasi ve ticari ilişkiler geliştirilmeye çalışılmıştır. Ki-ok, bir Çin prensesiyle evlenerek Çinlilerle akrabalık kurma yoluna gitmiştir.

Ki-ok'tan sonra yerine geçen hükümdarlar zamanında Asya Hun Devleti, Çinlilerin etkisi ve entrikalarıyla sarsılmış, Çin hâkimiyetine girmemek için büyük mücadeleler verilmiştir. Ancak bazı başarılarla rağmen ülke bütünlüğü korunamamıştır. Böylece Hun Devleti batı ve güney olmak üzere ikiye ayrılmıştır (MÖ 58). Batıda bulunan Hunlar Çinlilerin hâkimiyetine girmişlerdir (MÖ 36). Güney Hunları ise tekrar kuzey ve güney olmak üzere ikiye ayrılmıştır (48). Bunlardan kuzeyde olan Siyenpiler, güneyde olan ise Çinliler tarafından yıkılmıştır.

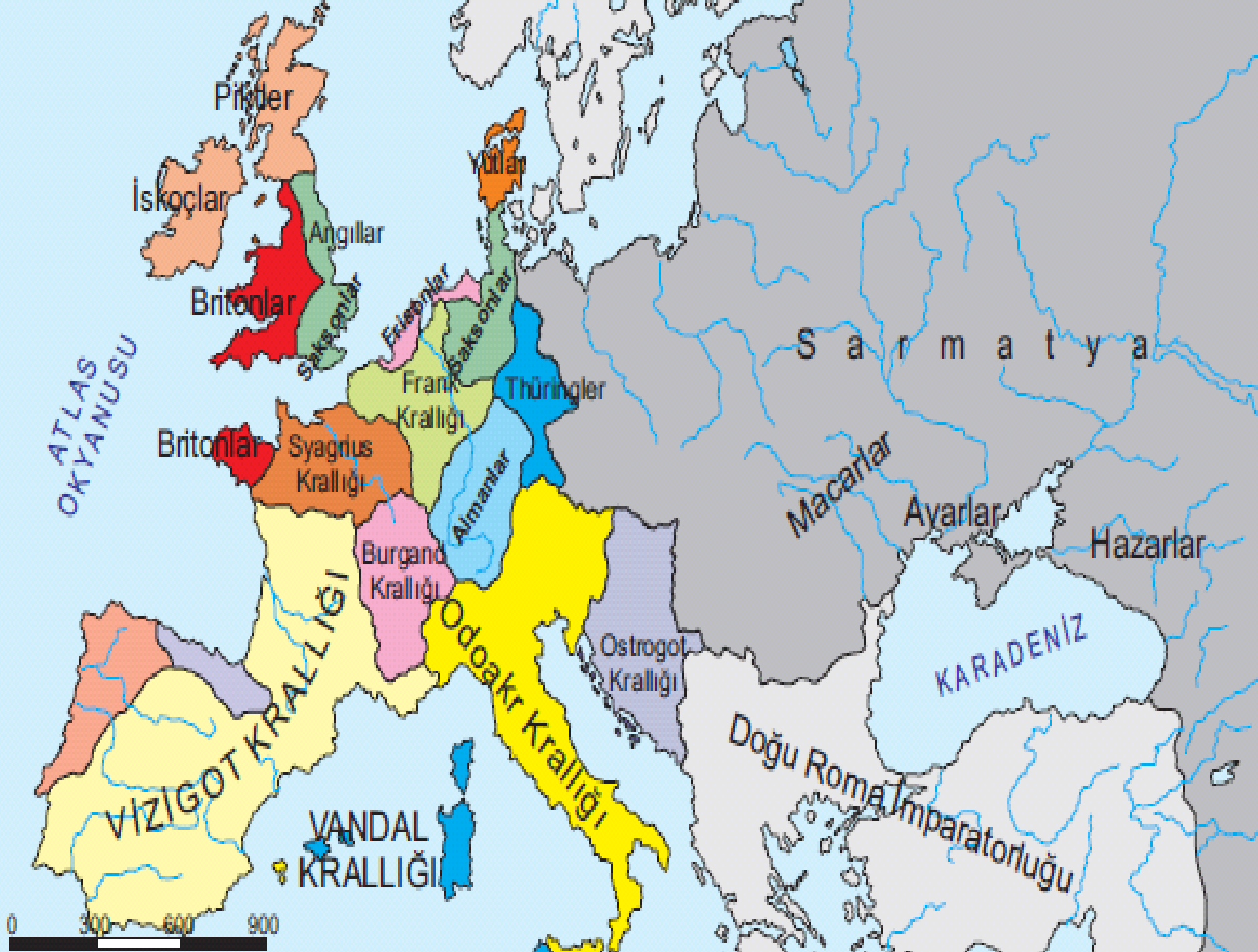
AVRUPA'DA KAVİMLER GÖÇÜ

Kavimler Göçü ve Avrupa Hun Devleti

Asya Hun devletinin dağılmasından sonra Asya'nın batısında bulunan Hunlar, Hazar Denizi ile Aral Gölü arasındaki bölgede yaşayan Alanların topraklarını ele geçirmişlerdir. Bu bölgenin

Hunların eline geçmesi, onların Avrupa içlerine kadar ilerlemelerinin başlangıcı olmuştur. Karadeniz'in kuzeyi ile Doğu Avrupa'da IV. yüzyılda Ostrogotlar, Vizigotlar, Gepitler ve Vandallar gibi birçok Germen kavmi bulunmaktaydı. Hunların İtil(Volga) Nehri'nin batısına geçerek Karadeniz'in kuzeyine gelmeleri, bu bölgede bir göç hareketini başlatmıştır (375). Hunların bu hareketiyle bölgede tutunamayan kavimler, batıya göç etmek zorunda kalmışlardır. Bu kavimler, önlerine çıkan diğer kavimlerin yerlerinden ayrılmalarına neden olmuştur. Kavimlerin yıllarca süren bu yer değiştirmelerine "Kavimler Göçü" denilmiştir.

Piktler

İskoçlar

Britonlar

Angllar

Saksamlar

Fribenler

Saksamlar

Thüringler

Frank Krallığı

Almanlar

Britonlar

Syagrius Krallığı

Burgand Krallığı

Odoakr Krallığı

Ostrogot Krallığı

Vizigot Krallığı

Vandal Krallığı

Sarmatya

Macarlar

Avarlar

Hazarlar

KARADENİZ

Doğu Roma İmparatorluğu

0 300 600 900

Kavimler Göçü'nün önemli sonuçları şunlardır:

1-Roma İmparatorluğu Doğu ve batı olarak ikiye ayrılmıştır (395). Batı Roma İmparatorluğu 476 da yıkılmıştır.

2-Avrupa'nın etnik yapısı değişerek yeni milletler ortaya çıkmıştır. Bunun sonucunda bugünkü İngiltere, Fransa, İspanya, Almanya gibi Avrupa devletlerinin temelleri atılmıştır.

3-Türkler, Avrupa'da bir Hun Devleti kurmuşlardır.

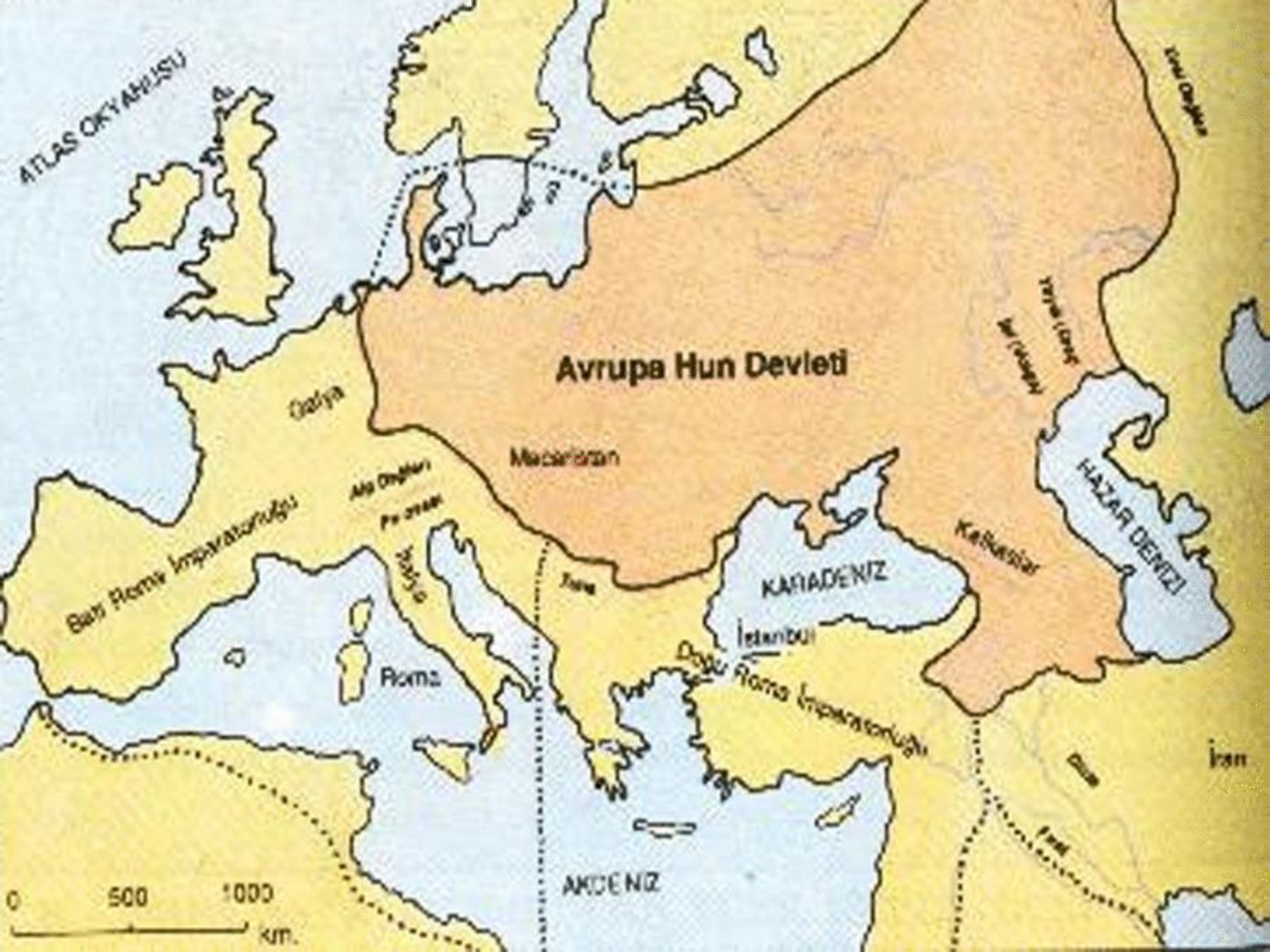
4-Türk kültürü Avrupa'da yayılmıştır.

5-İlk Çağ sona ermiş, Orta Çağ başlamıştır.

6-Avrupa'da kilise önem kazanmış, Skolastik düşünce egemen olmuştur.

7-Avrupa'da feodalite (derebeylik) ortaya çıkmıştır.

ATLAS OKYANUSU

Avrupa Hun Devleti

Batı Roma İmparatorluğu

Galya

Macaristan

Alp Dağları
Pyrenen

Roma

KARADENİZ

Doğu Roma İmparatorluğu

Kafkaslar

HAZAR DENİZİ

AKDENİZ

İran

0 500 1000 km.

b. Avrupa Hun Devleti

Kurucusu Balamir olup, Balamir den sonra Uldız başa geçmiştir. Avrupa hunlarının en parlak dönemi ise Attila dönemidir. Attila Doğu Roma(Bizans) üzerine seferler yaparak Bizansla Margos ve Anatolyus barışlarını imzalamıştır. Doğu Roma İmparatorluğu'nu tamamen etkisiz hâle getiren Attila, Batı Roma üzerine yoğunlaşmış, Batı Roma üzerine Galya ve İtalya seferlerini yapmıştır.Papa nın etkisiyle Attila Roma şehrini almaktan vazgeçmiştir. Attila, Roma Seferi'nden döndükten sonra hayatını kaybetmiştir (453). Bazı kaynaklarda Attila'nın zehirlenerek öldürüldüğü belirtilmiştir.

ATHILA REX HONNORVM, ACE-
dorum, Dacorum, Metus Orbis, Flagellum DEI.

Attila'dan sonra yerine oğulları İlek, Dengizik ve İrnek geçmiştir. Ancak onlar devleti babaları kadar iyi yönetememişlerdir. İlek, ayaklanan Germen kavimleriyle savaşırken, yerine geçen Dengizik ise Doğu Roma ile yaptığı mücadelede hayatını kaybetmiştir. (469) Böylece Avrupa Hun devleti yıkılmıştır. Hunlar zaman içerisinde Hıristiyanlaşarak benliklerini yitirdiler. Hunlar günümüzde Macarların atalarıdır.

Türklerin Avrupa'ya Etkileri

1-Avrupa Hunları, çok güçlü devlet idareleri, sınırları içerisinde sağladığı emniyet ve huzur sayesinde kuzey-güney, Doğu-batı arasındaki ticari ve kültürel faaliyetleri kolaylaştırmıştır.

2-Hunlar, pantolon ve ceket giyme, at koşumları ve atları eyerleme konusunda Avrupa'ya örnek olmuştur.

3-Bazı Avrupa kavimleri, ordularını Türk ordusu düzeninde yeniden yapılandırmışlardır.